

عطش افشاگری؛ ایستگاه قرارداد با چین

زینب مرزوقی خبرنگار گروه نقد روز

چند روز گذشته یاشار سلطانی، فعال رسانه‌ای در سایت شخصی خود درباره قرارداد دو میلیاردی یورویی شهرداری برای خرید اتوبوس‌های برقی مطلبی منتشر کرد. سلطانی در این مطلب، به اشکالات قرارداد خرید اتوبوس‌های برقی توسط شهرداری تهران از طرف چینی با نگاه خود پرداخته است.

سلطانی در ابتدا با استناد به «بدون تشریفات بودن» این قرارداد توسط شهرداری و تأیید این موضوع براساس اظهارات اعضای شورای شهر، وارد جزئیات و تحلیل باگ‌های قرارداد از منظر خود می‌شود. سلطانی با استناد بر قرارداد منتشر شده، عنوان کرده است که شهرداری تهران برای واردات خودروی برقی با یک شرکت چینی در حوزه ساختمان و زیرساختی وارد معامله شده و تأکید اصلی یاشار سلطانی بر این موضوع است که شهرداری تهران چرا برای واردات خودروی برقی، باید با یک شرکت ساختمانی وارد معامله شده و با شرح وظایف و پیشینه فعالیت این شرکت، در مطلب آورده است که شرکت چینی مذکور مرتبط با حوزه حمل و نقل عمومی نیست و شهرداری تهران ۲ میلیارد یورو از بیت‌المال به یک شرکت نامرتب با حوزه حمل و نقل سپرده است.

در انتهای گزارش نیز به دسته‌ای از ابهامات در این قرارداد اشاره می‌کند که اساساً محل بحث ما در این گزارش نیست. اما سخنگوی شهرداری در گفت‌وگو با «فرهنگستان» و در توضیح این مسأله می‌گوید که اساساً شرکت مورد نظر، شرکت واسطه برای خرید خودروهای مورد نظر بود و احتمال دارد طرف چینی با انتشار این مطالب، قرارداد را لغو کند.

اسناد خاصی به دست‌شان نرسیده اما به دنبال لغو قراردادها هستند

عبدالمطهر محمدخانی توضیح می‌دهد: «شهرداری و آقای هرمزی روز گذشته، در صحن شورا مسأله را به طور کامل توضیح دادند. واقعیت این است که اسناد خاصی به دست‌شان نرسیده و قرارداد عمومی ما با طرف چینی برای بسته حمل و نقل است که از قبل نیز اصل موارد و جزئیات آن را اطلاع‌رسانی کردیم. نکته این است که اصلاً هیچ‌کدام از اشکالاتی که وارد کرده، چندان قابل اهمیت نیست و طبیعت این تیب قراردادها به دلیل دور زدن تحریم است. مثلاً وقتی می‌خواهیم تحریم‌ها را دور بزنیم، باید چند شرکت پیدا کنیم که حاضر باشند با ما کار کنند و ریسک تحریم را بپذیرند. نمی‌توانیم با خیال راحت و در یک شرایط استاندارد و بی‌توجه به تحریم‌ها فراخوان مناقصه بگذاریم. طبیعی است که هیچ‌کس جرأت ندارد از طرف ایرانی در یک مناقصه شرکت کند. بنابراین ماجرا فراتر از این است و این کار هدفی بزرگ‌تر دارد؛ چراکه واضح است این اسناد با روزنامه‌نگاری تحقیقی به دست نیامده و فرد یا افرادی آنها را رسانده‌اند. قرارداد محرمانه بوده و دست افراد زیادی هم نبود. تنها هدف این است که شرکت چینی و شرکت‌های واسطه ایرانی، از این انتشار بترسند و از قرارداد عقب بکشند.»

محمدخانی معتقد است ابهامات و اشکالات وارد شده یا از اساس وارد نیست و یا برخی هم به معنایی اشکال اما در شرایط استاندارد وارد است. یعنی ما با شرایط استاندارد حقوقی مورد نظر افرادی مانند سلطانی، اصلاً هیچ قراردادی را نمی‌توانیم امضا کنیم؛ چرا که شرایط ما شرایط عادی نیست و تحت تحریم سنگینی قرار داریم.

سخنگوی شهرداری تهران همچنین در ادامه می‌گوید در شرایط تحریم باید به دنبال یک تأمین‌کننده مالی بگردیم. بعد هم تأمین‌کننده مالی بانک پیدا کند و بعد آن بانک باید حاضر باشد که ریسک قرارداد با ایران و دولت ایران را به جان بخرد. بعد هم دوباره شرکت واسطه دیگر پیدا کند تا از شرکت اصلی، کالای مورد نظر را تأمین کند. ذیل این قرارداد با هر شرکت، قرارداد جدید و ثانویه منعقد می‌شود. از طرفی دیگر به دلیل شرایط تحریم، این شرکت‌ها با یک نهاد نیمه‌دولتی ایرانی قرارداد امضا نمی‌کنند. بنابراین ما مجبور می‌شویم از طریق شرکت‌های واسطه با این شرکت‌ها قرارداد ببندیم.

محمدخانی تصریح می‌کند کاری که انجام شد، فقط احتمال لغو قرارداد از ترس تحریم را بالا می‌برد.

به دنبال اثبات ناکارآمدی این دوره از مدیریت شهری هستند

او همچنین تأکید می‌کند: «تمام این قراردادها، چه با شرکت‌های

داخلی واسطه و چه شرکت‌های خارجی واسطه یا تأمین‌کننده، تحت نظارت نهادهای امنیتی و نظارتی کشورمان انجام می‌شود. مطلبی که منتشر شده این است که به شرکت واسطه‌ای که با آن قرارداد بسته‌ایم ایراد وارد کرده‌اند. اساساً افشاگری و مطالبه شفافیت در قرارداد‌های بزرگی که قرار است تحریم را دور بزنند، به تنهایی خودش مفسده‌برانگیز است؛ چراکه همین شفافیت باعث لغو این قراردادها می‌شود و ما باید یک‌بار دیگر به دنبال شرکت‌های جدید واسطه با این قیمت‌ها در نوسان ارز و دلار بگردیم. این وسط چه کسانی ضرر می‌کنند؟ مردم تهران که هم دیرتر اتوبوس‌ها به آنها رسید و هم اینکه باید پول بیشتری خرج بیت‌المال شود. از فرآیند و متن قرارداد وزارت امور خارجه، سفیر ما در چین، وزارت صمت، وزارت کشور، بانک مرکزی و معاون بانک مرکزی دیگر این موضوع بودند و بسیاری از مجوزهای لازم نیز زیر نظر این نهادها منتشر شده است.»

پیگیر کار واردات خودروها خواهیم بود

محمدخانی معتقد است این افشاگری با هدف توقف قرارداد است؛ چراکه این افشاگری، سطح جدی به کارآمدی این دوره از شهرداری خواهد بود؛ زیرا مردم منتظر اتوبوس و تاکسی به شهرند اما با نیامدن آن مواجه می‌شوند. بالاخره باید تحولی ایجاد کنیم و بخشی از این تحول درآمدن همین وسایل حمل و نقل عمومی است. او همچنین در پایان می‌گوید شهرداری با جدیت، کار پیگیری حمل و نقل برقی و واردات خودرو را پیش خواهد بود و از فرد افشاکننده شکایت خواهد کرد؛ چراکه سخنگوی شهرداری معتقد است این اقدام یک وجه امنیتی دارد، چراکه چنین اقدامی ناامید کردن مردم از ظرفیت شهرداری خواهد بود. ظاهراً براساس آنچه که سخنگوی شهرداری می‌گوید طرف چینی هنوز متوجه انتشار این اسناد نشده است.

نادعلی: عدم رعایت تشریفات را رد می‌کنم!

همچنین علیرضا نادعلی، سخنگوی شورای شهر در گفت‌وگو با «فرهنگستان» در رابطه با عدم رعایت تشریفات شوری می‌گوید: «اقلیتی از شورا مطرح کردند و اکثریت شورا نظارت خودش را دارد. اتفاقی است که اکثریت بخش‌های نظارتی کشور روی آن نظارت داشتند. وزارت امور خارجه، وزارت صمت و وزارت کشور در جریانش هستند. برای ما هم چون نفع مردم تهران را به دنبال دارد موضوع بسیار مهمی است و ما سعی کردیم نهایت حمایت را انجام دهیم. اگر هم بخشی از شورا مطالبه می‌کند برای این است که نکنند این اتفاق بزرگ که رقم خوردن آن برای همه مردم مهم است خدای نکرده با سناریوها و مباحث حاشیه‌ای که برای انتخابات سال بعد درست می‌کنند به هم بخورد و آن را تحت تأثیر قرار بدهد. اما برای ما مهم است آن چیزی که نیاز مردم و شهر تهران است روی زمین محقق شود. لذا من این حرف را نمی‌پذیرم که شورا تشریفات را رعایت نکرده است.»

نادعلی همچنین عنوان می‌کند که یک نفر پروژه بگیرد که فقط در دو سه ماه گذشته با آبروی افراد بازی کرده است و دوقطبی‌های کاذب راه انداخته؛ چنین ماجرابی را ساخته که طبیعی است.

ماجرای دیروز شورا

در رابطه با جلسه روز گذشته شورا نیز می‌گوید: «جلسه شورا علنی بود و ما امروز آغاز به کار شورا‌های محلات را داشتیم که به همین مناسبت آقای زاکانی شهردار تهران و همچنین مهندس چمران رئیس شورای شهر تهران هم حضور داشتند تا آغاز به کار شورا‌های محلات را اعلام کنند. همچنین نادعلی توضیح می‌دهد که به دلیل اینکه شورای شهر تهران از سال گذشته تاکنون اولویت خود را توسعه ناوگان حمل و نقل عمومی شهر تهران چه در مترو و چه در اتوبوس و تاکسی گذاشته است، معاون حمل و نقل شهرداری تهران طبق قاعده شورا اول هرماه موظف است گزارش خود را اعلام کند. بعضی موارد در این گزارش مطرح شد که بعد از پایان آن برخی از اعضای شورا حرف‌های مخالف و موافق خود را مطرح کردند و نهایتاً هفت نفر از اعضا که نکته‌ای داشتند و برخی مسائل برایشان قابل قبول نبود، وقتی شهردار تهران می‌خواست پشت تریبون برود جلسه را ترک کردند. کل موضوعی که اتفاق افتاد همین بود.

نادعلی همچنین توضیح می‌دهد: «اتفاق حمل و نقل از این حیث مهم است که ما ناوگان اتوبوسرانی و واگن‌های متروی‌مان بسیار فرسوده بود. در این شرایط تردد مردم با اتوبوس و مترو در شرایط سختی بود. آنچه از دست ما بر می‌آمد این بود که تلاش کنیم این ناوگان نوسازی شود. برای نوسازی هم یک ظرفیت کارخانه‌های تولید داخلی بودند

و یک ظرفیت هم کارخانه‌های خارجی بودند که با توجه به وضعیت تحریم‌ها کشور چین در اولویت قرار گرفت.» او می‌گوید: «همتی که هم شورا در قرار دادن این موضوع در سیاستگذاری خود داشت و هم انجام وظیفه‌ای که شهرداری تهران برای تحقق این سیاستگذاری داشت این بود که کفش آهنی بیوشد و همکاری دولت را جلب کند؛ چراکه در گذشته عدم همکاری دولت‌ها و شهرداری‌ها درست محقق نشده و موارد شاذ و نادری بوده که انجام شده است. اما این بار دولت پای کار آمد و کمک کرد و البته این میزان واگن و اتوبوس رسیدنش مدت زمان زیادی طول می‌کشد تا برسد. البته کلی هم قرارداد با کارخانه‌های داخلی رقم خورد؛ که باید به جایی برسد. اما در یک سال و نیم گذشته فقط ۸۰۰ اتوبوس اضافه شده است.» نادعلی همچنین تأکید می‌کند: «مهم‌ترین ضعفی که الان از استفاده مردم وجود دارد همین وضعیت فرسودگی است و برابمان بسیار مهم است این یک سال آخری که دوره شورا است طعم شیرین استفاده از وسایل حمل و نقل عمومی مناسب به کام مردم بنشیند و بگویم کاری که هدف‌گذاری اصلی مان بود محقق شده است. برای همین همه ایستاده‌ایم از این کار و خدمتی که در حال وقوع است دفاع کنیم و اگر ایرادی هم وجود دارد تذکر بدهیم.»

با وجود بروکراسی‌های سنگین کار را پیش بردیم

نادعلی در پایان تصریح می‌دهد: «اگر قدم برداشته شده به انتهای این دولت یا شهرداری و شورای شهر تهران هم نرسد قدم بسیار بزرگی است که ۲۰ یا ۳۰ سال گذشته نداشتیم. این اتفاق بسیار بزرگ است. دولت پای کار آمده و با وجود بروکراسی‌های بسیار سنگین کشور ما کار پیش رفته است اما گویا عده‌ای نقش‌شان این است که هرطور شده اجازه ندهند این اتفاق مثبت در این دور محقق شود و این مدال افتخار خدمت به مردم به سینه دولت، شهرداری و شورای شهر نشینند. به هرحال اتفاقاتی افتاده است که باعث می‌شود مخاطراتی هم برای انجام این عملیات بزرگ بیفتد. اطلاعاتی که نشر پیدا می‌کند باعث می‌شود دشمنانی که در بحث‌های تحریمی داریم؛ از مبدا که اینجا کشور چین است و ما می‌خواهیم واردات تکنولوژی را داشته باشیم اتفاقاتی بیفتد و روندی طی شود که دیگر آن کشور و آدم‌های دیگر این قرارداد لطمه‌ای بخورند که به سرانجام نرسد. اما ما همه تلاش مان به سرانجام رسیدن این قضیه است. ولی عده‌ای می‌خواهند برای تأمین منافع خودشان این اتفاق نیفتد و بگویند که آنها نتوانستند. در نهایت ضرر این اتفاق برای مردم است.»

فرامتن افشاگری صورت گرفته و چند ابهام

تمام اینها شرح ماجرا بود. اما اصل موضوع و ماجرا در فرامتن این اتفاق است. واکاوی مسأله و خرده گرفتن در شکل این افشاگری هم دقیقاً در فرامتن آن است. بسیار واضح است، آنکه در این فرآیند افشاگری متضرر خواهد شد، مردم تهران خواهند بود و درهه بعدی شهرداری تهران، یعنی سوی‌ای از اینکه مدیریت شهری به دست کدام یک از جبهه‌های سیاسی است، چنین افشاگری به ضرر مردم خواهد بود و این مردم تهران هستند که باز هم باید ماشین‌ها و اتوبوس‌های ازده خارج شده را چندسال دیگر تحمل کنند؛ چرا که چاره پیش‌روی آنها تحت عنوان افشاگری از قرارداد خرید وسایل حمل و نقل عمومی، به طور کل از بین رفت. همچنین جنس این افشاگری با افشاگری‌هایی از قبیل زمین‌خواری متفاوت است و پای منفعت ملی وسط است. اولاً اینکه تشکیلات و گروه‌های اقتصادی ایرانی و خارجی که در زمینه دور زدن تحریم‌ها علیه ملت ایران فعال هستند، افشا و شناسایی و شاید حتی در زمینه فعالیت‌شان نیز ناکارآمد خواهند شد.

آن وجه ماجرا همچنین پای سود و زیان یک شخص به میان نیست و آنکه متضرر می‌شود تنها یک نام نخواهد بود، بلکه ملتی هستند که تحت تأثیر تحریم‌ها از ساده‌ترین امکانات شهری هم محروم هستند. بنابراین این افشاگری نه تنها سودی ندارد بلکه ضرری ملی در پی خواهد داشت و باید دید نتیجه تصمیم طرف چینی چه خواهد بود. همچنین آنچه ظاهراً در این افشاگری فراموش شده، نقش نهادهای نظارتی و قوه قضائیه است. به فرض تأیید این ابهامات و اشکالات در متن و جنس قرارداد، بهتر نبود که متولی امر رسیدگی به این پرونده قوه قضائیه باشد و با توجه به حساسیت‌برانگیز بودن موضوع و حضور چندین نهاد در پیش بردن چنین قراردادی، به جای افشاگری؛ از طریق مجرای قانونی موضوع رسیدگی شود؟ شاید بتوان گفت که این ابهامات، پیوست ابهامات و اشکالات افشاگری منتشرشده علیه قرارداد شهرداری است.

سوپرگل رونالدو به وزارت بهداشت

پوریا امیری پزشک عمومی

خبر راه‌اندازی کلینیک پوست و زیبایی کریس رونالدو، بازیکن شاغل در لیگ عربستان در عمان را می‌توان مثل ضربات پشت محوطه جریمه‌اش دانست! البته این بار بیرونوند در دروازه نبود که توپ را مهار کند و ضربه رونالدو مستقیم وارد دروازه وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی شد! کشورهای حاشیه خلیج فارس به ویژه امارات و عمان طی چند سال اخیر در حال ربایش توریست‌های سلامت هستند که می‌توانستند مقصدشان به جای دبی و مسقط، تهران و مشهد و شیراز و... باشد. شاید فکر کنیم شرایط فرهنگی و اجتماعی ایران مانع از سفر توریست سلامت به ایران می‌شود ولی واقعیت تلخ این است که حتی افراد مقید و مذهبی عراقی هم در حال کج کردن مسیرشان از مشهد و تهران به سمت مسقط هستند. چرایی این اتفاق درحالی‌که مسئولان وزارت بهداشت دائماً بر جذب توریست سلامت تأکید می‌کنند قابل تأمل است.

تعارض منافع

شاید برای خواننده این سطور دور از ذهن بیاید که تعارض منافع در ساختار سلامت کشور یکی از مهم‌ترین دلایل برای بسته شدن مرزهای کشور روی توریسم سلامت است! ولی واقعیت این است که متأسفانه بعضی انجمن‌های پزشکی تخصصی با پوشیدن قبا‌ی مردم دوستی و دلواپسی برای سلامت مردم قصد دارند انحصار خاصی در فعالیت‌های پزشکی به خصوص حوزه زیبایی ایجاد کنند. بخواهیم یا نخواهیم هزاران پزشک عمومی و متخصص در ایران وارد حوزه زیبایی شده‌اند که به شدت مورد توجه توریست‌های سلامت است. اما متأسفانه شاهد هستیم گروه‌های خاص بعضاً با لابی و فشار و نفوذ بر وزارت بهداشت می‌خواهند محدودیت‌های بیش از پیش برای پزشکان شاغل ایجاد کنند. در واقع می‌توان گفت انجام کارهای زیبایی غیرعلمی و غیرقانونی برای آرایشگران به غایت راحت‌تر است تا یک پزشک عمومی یا متخصص!

مهاجرت پزشکان و سرمایه‌هایشان

وضعیت پرداخت و درآمد پزشکان در حوزه درمانی و زیبایی در کشورهای اطراف به حدی معقول‌تر از ایران است که پزشکان چه عمومی و چه متخصص در حال مهاجرت به کشورهای حوزه خلیج فارس، ترکیه و حتی حوزه دریای خزر هستند. کار آفتدر بیخ پیدا کرده که یکی از وزرای سابق بهداشت و درمان کشور حداقل سه کلینیک چشم‌پزشکی در عمان و عراق دارد! مانع‌تراشی‌های بی‌حدوحصر در برپایی یک کلینیک درمانی یا زیبایی تا عدد تعرفه‌های غیرواقعی و پرداخت نامناسب بیمه‌ها، دلیلی شده تا اعم پزشکان از حوزه زیبایی تا درمانی، حتی سرمایه‌های خود را برای جذب توریسم سلامت به کشورهای اطراف منتقل کنند! در واقع امر تسهیل صدور مجوزها در وزارت بهداشت با سد محکم وزیر و معاونانش برخورد کرده تا هر گونه برپایی کلینیک یا بیمارستان‌ها و مراکز جراحی محدود سودآوری مطلوب را در حوزه جغرافیایی ایران نداشته باشد.

بدسلیقگی‌های مسئولان و رسانه!

«هرکس این شرایط را قبول ندارد بگوید بلیت هواپیمایش را هم می‌گیرم برود.» این واکنش یکی از استانداران کشور به گالیه‌های پزشکان است. از قضا استاندار مورد نظر پزشک هم هست! کج سلیقگی‌های مسئولان و رسانه‌ها در قبال کادر درمان و پزشکان و پرستاران شاید یکی از دلایلی باشد که توریسم سلامت را تحدید و تهدید می‌کند. طبق بررسی‌های آماری، پرستاران که یکی از ستون‌های مهم امر توریسم سلامت هستند، طی چند سال گذشته در کنار پزشکان به صدرنشین‌های خروج از کشور تبدیل شده‌اند. آیا پزشکان متحیر در حوزه زیبایی و پوست و مو وقتی با موج رسانه‌ای انبوه علیه عمل‌های زیبایی در رسانه‌ها مواجه می‌شوند باید امیدوار به بقای این صنعت در کشور باشند؟ محدودیت برای کلینیک‌های زیبایی در شهرهای توریستی و حتی زیارتی از سوی افراد خارج از حوزه سلامت باعث جذب توریست سلامت می‌شود یا دفع آن؟ چه دوست داشته باشیم چه نداشته باشیم اقتصاد سلامت و درمان محور یکی از راه‌های کسب درآمد و رونق و جهش اقتصادی است. این جهش و رونق بدون شک با جذب سرمایه امکان‌پذیر است. سرمایه‌هایی که حتی محدودیت‌های مالی و تحریمی وضع‌شده بر ایران نمی‌تواند مانع واردات آن شود. عایدی سرمایه وارداتی برای انجام فعالیت‌های درمانی تنها به رونق حوزه سلامت منجر نمی‌شود. یک توریست سلامت می‌تواند همراه داشته باشد و از صنعت‌های هتل‌داری و گردشگری و... ایران هم بهره‌مند شود. برنامه‌ریزی فوری و عاجل برای امر توریسم و گردشگری سلامت باید در اولویت قرار بگیرد تا ایران از توانایی تبدیل شدن به هاب حوزه سلامت عقب نماند! یادمان نرفته چند سال پیش صف‌های ایرانی‌هایی که برای تزریق واکسن در مرزهای شمال‌غربی و شمالی کشور ایجاد شده بود. این صف‌ها باید معکوس شود. و صد البته اگر خودمان را با آمارهای درمان اتباع افغانستانی در ایران به‌عنوان گردشگر سلامت گول نزنیم!